

Перша кров. Частина 3: роман

Девід Моррелл

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

Переклад — Превір Б.В.

© Видавництво «Богдан». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

Частина перша

Ковадло

1

Життя — це страждання.

Рембо медитував над першою з чотирьох шляхетних істин Будди, стискаючи в руці бамбуковий держак прегарного древнього лука. Тримав його низько біля лівого боку, вдихав і видихав із заплющеними очима, намагаючись потамувати неспокій у душі. М'язи виступали в нього на торсі, могутні груди й спина здіймалися і опадали. Шпичасті дахи буддистського монастиря тут, у Бангкоку, столиці Таїланду, зникли з його думок та очей. Різьблені золотисті шпилі храму перестали існувати, а з ними — призахідне сонце, що виблискувало на його покрівлі та мармурових стінах.

Проте решта чуттів нікуди не зникла. Подзенькували дзвоники. Ніздрі сповнювали пахощі ладану. Лук був неймовірно твердий на дотик. Сердитий через неспроможність цілковито відсторонитися від усього навколо, він розплющив очі й усім єством зосередився на мішені.

Нею був дерев'яний квадрат, півтора десятка сантиметрів у діагоналі, увіткнутий у густий пучок соломи під кам'яним муром за тридцять метрів від нього, в протилежному кінці двору. Рембо дивився на той квадрат, допоки він не збільшився, наблизився, заповнивши собою все навкруги. Зникли передзвін і запах ладану, лука в руці як не стало. Піки та шпилі монастиря, сліпуче сонце над обрієм, буддистські ченці за вечірньою молитвою — зчезло все. Була тільки мішень. І зболена душа Рембо.

Життя сповнене страждань, учив Будда.

Рембо давно зятявив цей урок. Плетиво шрамів на спині та грудях, один кривий на правому біцепсі, інший — на лівій щоці та решта шрамів, залишених багнетами, кулями, ножами, колючим

дротом, вогнем та шрапнеллю, слугувала наочним доказом істини Будди.

Життя — це біль.

Дивлячись на мішень, Рембо пригадав усе, що пережив у В'єтнамі: спеку, комарів і п'явок у джунглях... нескінченні бої... постійні крики та вибухи, гелікоптери, трасувальні кулі, міномети, міни, гранати, фонтани крові, розірвані тіла...

Згадав і полон, шість місяців тортур і відчайдушну втечу. Та на зміну одній війні прийшла інша.

Уже в Америці.

«Той бісів коп! Чого він до мене причепився? Мені не треба було нічого, тільки те, що я виборов: свободу ходити, куди хочу, і робити, що заманеться. Головне — не заважати іншим. Чому він не бажав облишити мене в спокої?»

«Але ж ти сам вибрикувався», — відповіла якась частина розуму Рембо.

«Бо не мав іншого вибору!»

«Спочатку мав. Міг би зробити, як було сказано: піти собі далі».

«Хіба за те воював я у В'єтнамі? Щоб удома мною потакали? Я мав право!»

«Мав. І показав тому копу, що твої права — не іграшки. Але справа в тім, що рознісши ціле містечко, які права зберіг ти в тюрмі? Право ламати каміння? Відчувати, як на тебе тиснуть стіни камери? А не виконав би полковник обіцянки витягнути тебе...»

Полковник. Авжеж. Рембо всміхнувся. Полковник. Траутман, котрий навчив його всього, що знав, командував ним у В'єтнамі, замінив батька.

Єдина жива душа, якій Рембо довіряв. Завдяки втручання Траутмана Рембо здобув назад свободу, погодившись повернутися в пекло — у в'єтнамський табір, де пройшов його полон. Тепер Рембо відправляли туди із завданням повернути полонених, які там

залишилися. Місію він виконав. І, нарешті, виграв у війні — хоч і через роки після її завершення. Здолав навіть ще одного ворога: представника лицемірної системи, що відправляла американських солдатів на війну без жодних засобів перемогти в ній.

О, так, він упорався із завданням.

Але ж якою ціною! Не лише власним здоров'ям. Найбільшою шкоди зазнав його дух, адже щоразу, коли вбивав сам або бачив убивства, відмирала якась частинка його самого — а, бачить Бог, смерті він надивився немало.

Та одна з них мало його не знищила. Її звали — боляче згадувати те ім'я — Ко. В'єтнамка трохи за тридцять. Оманливо витончена, мила і ніжна, вона зустріла його після висадки. Пізніше допомогла витягнути полонених і навіть врятувала життя йому самому.

А разом з тим навчила його того, на що він, як думав сам, був не здатен. Кохання.

Але на кохання їм не вистачило часу. Ко загинула.

А Рембо вижив, бо лють додала йому сили. Так, хоч уже й мертва, вона врятувала його вдруге.

Напинаючи могутні груди, в ньому заклекотіли гнів і розпач. Він стояв на подвір'ї монастиря з луком у руці й цілився в мішень за тридцять метрів від себе. Нарешті, вдалося поринути в медитацію. Зникло геть усе, окрім цілі.

І ще одної речі. Шкіряної шворки з медальйоном у формі маленького Будди на шії.

Колись він належав Ко. Рембо зняв його з її мертвого тіла. Медальйон обпікав його шию вогнем.

2

Друга шляхетна істина Будди: Причина страждання — у прагненні до минуущого.

Рембо заклав метрову стрілу в майже двометровий лук. Наслідуючи прадавній ритуал, за яким дзен-лучник повинен натягувати тятиву, він підняв обидві руки на рівень очей. У лівій стискав лук, у правій — стрілу. Докладаючи однакової сили обома, повільно розвів їх у різні сторони, гнучи лук, натягуючи тятиву, відводячи стрілу. Навіть якби використовував традиційну техніку стрільби, якої навчився в дитинстві від знахаря з аризонської резервації Навахо, лук було б надзвичайно складно зігнути через пів центнера тиску, якого потрібно докласти для цього. Зробити це було до снаги лише комусь із надзвичайною силою, як у Рембо.

Однаке натяжка лука нетрадиційною дзенівською технікою добряче ускладнювала роботу. М'язи руки задрижали. З чола покотився піт.

«Усе живе помирає, — подумав він. — Усе матеріальне минуще».

Війна довела Буддині істини. У світі жорстокості шукати щастя в людині чи предметі означає приректи себе на розчарування. Бо предмети руйнуються, а люди гинуть.

Як Ко.

Він напружився до межі, тримаючи руки перед собою й лівою стискаючи лук, а правою — стрілу. За звичайних обставин у нього б нічого не вийшло, проте концентрація, досягнута медитацією, допомогла об'єднати дух із тілом і подвоїти сили.

Або й може це була чиста сила духу. Якщо Будда правий, матеріального не існує — включно з цим луком. Справжній тільки дух, що згинає уявний лук.

Трясучись від напруги, він розвів руки на максимальну довжину стріли: один метр. Лук був вигнутий дугою і разом із відтягнутою тятивою утворював майже ідеальне коло. Воно символізувало повноту буття, всеосяжність Бога, цілісність Того-Хто-Є-Всім.

Він завмер в одній позі, тремтячи від болю. Піт перестав котитися, а заливав напружене лице.

3

Третя шляхетна істина Будди: відкинеш минуле – страждання скінчатся.

Ніхто і ніщо не здатне принести щастя. У світі жорстокості й болю, знищення та смерті, вартими переслідування є лише вічні цілі.

Кохання до Ко прирекло його на скорботу за нею, бо якби вона не загинула торік, це однаково сталося б рано чи пізно, а за кожним радісним почуттям у майбутньому приходять інше, протилежне.

Та коли Будда правий... Рембо мало не втратив концентрації... Коли Будда правий, майбутнього немає. Є тільки теперішнє.

То чи не означає це, що навіть секунда кохання варта того, аби триматись за нього, бо мить триває цілу вічність?

Захотілось кричати. Від напруги, з якою натягав лука, той наблизився до грудей і тремтів перед очима від неймовірного тиску. Спрямувавши стрілу трохи ліворуч і стоячи лівим плечем паралельно до цілі, він повернув голову лівіше і кинув поглядом уздовж стріли на мішень.

4

Четверта шляхетна істина Будди: шукай вічного, невмирущого — Бога.

Але горе роздирає його просто зараз!

«Чого ти хочеш?»

«Спокою!»

Відпустив тятиву. Стріла кинулась уперед із неймовірною силою. Пружна мотузка загуділа, задрижала, злившись із пульсом Усесвіту.

Він не стільки цілився, скільки керував стрілою силою волі. Його душа, лук тятива і стріла дивовижним чином поєдналися з

ціллю.

Стріла не просто влучила, а розщепила мішень, різко розколовши деревину. Уламки мішені посипалися на землю. Відлуння їхнього стукоту відбивалося від мурів, оглушуючи Рембо. Голова була готова от-от розколотися. Час витягнувся.

Видовжився.

Поглибився.

Завмер.

Теперішнє перетворилося на вічність. Момент — на нескінченність.

5

Через удар серця час відновив свій плин.

Опустивши лук, Рембо повільно видихнув, похитав головою, розслабив плечі й поступово повернувся до свого оточення: черепиці й мармуру монастиря, передзвону дзвоників і пахощів ладану. З протилежного боку подвір'я сліпуче виблискувала на сонці велетенська статуя Будди. Великий учитель сидів, схрестивши ноги і склавши руки на колінах, застиглий у момент вічного напуття.

Рембо підійшов до нього, відчуваючись мізерним супроти величчю монумента. Зупинився перед ним і схилив голову. Наполовину італієць (вихований в традиціях католицизму) й наполовину навахо (якому з дитинства прищеплювали вірування племені), він навчився буддистського вчення від провідника-монтаж'єра, котрий врятував йому життя і виходив після того, як загін Рембо втрапив у засідку в Північному В'єтнамі.

Болю нема. Його не існує. Все, окрім духу, — омана.

Дуже приваблива теорія, якщо живеш у пекельному світі. Та попри це, пекло нікуди не дівалося.

«Чого, на Бога, я хочу?» — повторив він про себе.

Цього разу відповіддю на питання був не крик, а тихенький шепіт: «Спокою».

Обернувшись від величної статуї золотого Будди, він побачив, здивований, монаха, що спостерігав за ним. Цей таєць узяв Рембо під свою опіку, коли, після повернення з другого відрядження у В'єтнам, він тинявся вулицями Бангкоку, допоки, врешті, не попросився у монастир.

Монах сказав йому тоді:

«Сину, пробач мені, але ти не мого племені. Тобі не зрозуміти наших звичаїв. Яку віру ти сповідуєш?»

«Дзен».

«Якого канону?»

«Буддистського... До того, як здобути мудрість, Будда був войовником... Я теж воїн».

«І?»

«І від щирого серця я прагну не війни, а мудрості».

6

Бам! — ударив великий молот по бруску розжареного до червоного металу. Удар був лункий, високий і сповнював усе навкруги. Курна кузня вібрувала потужним передзвоном.

Стиснувши молот правицею, Рембо вдарив ще сильніше, міцніше обхопивши лівицею кліщі, якими на старому ковадлі тримав розпечену штабу.

Бам!

Сила удару розійшлася вібрацією по тілу. Ще раз опустил молот.

І ще!

Ковадло видзвонювало під чимраз потужнішими ударами. Шмат металу піддався його силі. Штаба сплющилася, розпласталася, набираючи форму прямокутника.

Метал був бронзою. За кілька днів до того в іншому кінці цієї давньої кузні, в пропорції сім до одного, сплавили докупи мідь та олово.

Додавши дрібку цинку і марганцю, розплавлену суміш вилили у форми. Там вона застигла, набувши форми злитків, для того, аби її знову нагріли, розм'якшили й віддали Рембо на ковку.

Бронза.

Легендарний сплав із давнини. Міцна і стійка. Тверда і незламна. Основа мечів та щитів, що пережили воїнів, які ними орудували.

Вічна.

Як війна.

Але ж яка прекрасна! Залишки старовини, бронзові медальйони та браслети пращурів, що також пережили віки, — такі ж віковічні, як інструменти війни.

І мечі свої перекувають вони на лемеші, а списи свої — на серпи. Не підійме меча народ проти народу, і більше не б удуть навчатись війни!»

Біблійний пророк Ісая був мрійником. Бо найкраще, чому навчилися народи, — це воювати.

«Тільки не я! — сердито гупнув молотом по розпеченому шматку бронзи Рембо. — Ніколи знову!»

7

Ковальське ремесло він опанував від того самого мудреця з матиного племені, який навчив його стріляти з лука.

— Прагни до сили й дисципліни, — казав йому старець, — перетвори думку на дію. Навчись поваги до майстрової справи й зрозумій, що вміла робота хоч і здається легкою, та насправді складна. Те, що ззовні, — омана. Такий головний урок, який мусить з'явити коваль. Предмети, що тебе оточують, здаються незмінними, хоч насправді піддаються обробці. З підкови можна

виготовити прикрасу, з меча — рало. І тільки дух усередині металу лишається тим самим.

Дух. Істина навахо, яку сповідують і буддисти.

За роки, відколи покинув резервацію, він устиг забути задоволення від роботи під наглядом мудреця в жаркій сільській кузні — радість від зусиль, яких докладаєш для створення чогось, велич творчої праці. Але тиждень тому, коли навіть умиротвореної атмосфери буддистського храму стало замало, аби прогнати внутрішніх демонів, він раптово пригадав дитинство і старого, який страшенно нагадував його вчителя-монаха.

Утеча від світу — не відповідь. Бо він хоч і не справжній, та все ж Бог наслав на нього цю ілюзію.

Він потребував дії, праці, зусиль. М'язи аж пашіли, спрагли до дії. Тільки не війни, а створення краси.

Цю бронзову ливарню він надибав, блукаючи вузькими бангкокськими вуличками. Зайшов туди несвідомо, відчувши гостру потребу потрапити в її шумне тісне нутро. Спершу його, білого, не хотіли впускати, але власник кузні, глянувши на м'язи Рембо, зрештою спокусився на шанс платити цьому круглоокому прибуді менше, ніж своїм постійним робітникам. Дав Рембо нагоду показати, на що годиться, і вже менш як за два дні збагнув, що йому несказанно поталанило.

Сипали вусібіч іскри. Від нестерпної спеки голий торс Рембо іскрився від поту. З кожним порухом м'язів краплі з шипінням падали на розпечений метал, який він продовжував кувати.

Хотілося настраждатись удосталь, щоб забути.

Про загибель Ко.

Про війну.

Про те, що найкраще вмів і чого найдужче боявся.

Та забути не виходило.

Розкотистий гуркіт молота по бронзовій брилі на ковадлі нагадував йому вибухи й постріли; подібний стукіт іншого молота по іншому металу — кувалди по залізному клину в кам'яній брилі у кар'єрі, куди його заслали як покарання за захист власних прав від посягань зарозумілого копа, якому не сподобався його зовнішній вигляд.

Влупив щосили.

Бам!

«Я просто хотів спокою».

Бам!

Та медитація не допомагала.

Бам!

Умій, яких його навчив перший наставник, було недостатньо.

«Що ще зробити?»

8

Бляшані стіни складу струшувало ревисько, від якого будівля, здавалось, от-от розірветься. Виливаючись із вікон і дверей, галас котився понад халупами вдовж каналу. Ніч сяяла неоновими вогнями від навколишніх барів і борделів.

Рембо зупинився дорогою з кузні до монастиря. В повітрі смерділо гнилою рибою, помиями і ще дечим — чимось гострим, їдким: марихуаною. На запах він повернувся до відчинених дверей складу, з яких той дух линув упереміш із криками, що ніби виштовхували дим із приміщення. Нахмурившись, Рембо рушив далі вздовж каналу.

Однак гучніший залп крику змусив його зупинитися ще раз. Посеред диму, що валував із дверей, просвічували тьмяні вогники, мелькали, немов душі грішників у пеклі, рвані гнуті тіні. Відчувши ту ж потребу, що привела його в кузню, він зайшов на склад.

Будівля буда велика, простора, з високими металевими стінами, поїденими іржею. Під стелею серед виткого диму світили лампи.

Всередині зібралося щонайменше п'ять сотень чоловік. Штовхаючись, галасуючи і пихкаючи товстими конопляними сигарами, відомими як тайські палички, вони вимахували затиснутими в кулаках купюрами.

По краях відкритого майданчика стояло четверо пишно вбраних чоловіків, що вигукували щось натовпу, хапали гроші, які простягали їм глядачі, й неохоче виплачували виграші. Букмекери, гендлярі, баришники. Такі зазвичай керували боями півнів, собак і кабанів.

Щоправда, посеред зали стояли зовсім не звірі, а люди. Коли не зважати на ганчірки, зав'язані на стегнах, були вони зовсім голі. Їхні рельєфні м'язи виблискували від поту, посмикувалися від підігрітого адреналіном очікування. Очі люто щулилися.

Праворуч від дверей Рембо помітив дерев'яний ящик. Залізши на нього, аби краще бачити, помітив, що чоловіки стоять босі. В кожній руці тримали по палиці.

Заговорив у мікрофон суддя з блискучою золотою коронкою. Натовп загудів, бійці почали поєдинок, замахуючись один на одного ногами і палицями.

Рембо гидливо похитав головою. Людська винахідливість до нових форм насильства не знає меж. Цей бій являв собою суміш тайського народного спорту, кік-боксингу, та ескріми — філіппінського бою на палицях. Два смертоносні бойові мистецтва об'єднали в одне задля викачування грошей з натовпу.

Коли один із бійців влучив по іншому палицею і бризнула кров, Рембо зліз із ящика і повернувся в неонову ніч. Наддаючи кроку, рушив уздовж каналу.

Попереду невиразно завиднівся монастир.

9

Та вже другого дня, намутившись як слід у кузні, він знову проходив — а може й навмисно йшов? — повз той самий склад і

зупинився, зачувши їдкий дух марихуани і кровожерливі крики юрби.

І знову, підкорившись імпульсу, зайшов на склад подивитися безум бою.

Як і попереднього разу, майже одразу вийшов.

Хоч би скільки не пручався, повернувся наступного вечора.

І наступного.

І — наступного.

10

Рембо зав'язав пов'язку на лобі. Суперник стояв у кутку рингу навпроти. Глядачі галасували так, що у вухах гуло. Ніс лоскотало димом. У голові паморочилося.

На що тільки не підеш для умиротворення?

Зробивши кілька глибоких вдихів, він присів по-азійському.

«А не зчепився б я з тим копом, не заgrimів би у в'язницю».

«І у В'єтнам не довелося б повертатися».

«Ко не загинула б».

Суддя із золотою коронкою покинув ринг. Суперник Рембо, високий тасць, пішов на нього зі зневажливою гримасою, готуючись зім'яти круглоокого нікчему.

Рембо ухилився від удару ногою, відбив замах палицею, крутнувся і вистрибнув, виставивши ногу.

Тільки не встиг витягнути її на всю довжину.

«Та що ж таке?»

Ухилившись від кепського удару Рембо, суперник провів комбінацію палицею йому по грудях і ногою під бік.

Рембо болісно позадкував.

Почувався знесилено.

Суперник кинувся на нього, шалено молотячи ногами і палицею. З лоба Рембо заюшила кров, але він ніяк не відповідав на атаку. Удари сипалися один за одним. Знову і знову! Рембо

відступив ще, підняв руки, щоб захиститися, але воля пручалася.

По його м'язистих грудях влучила палиця, забивши подих. Усе його єство збунтувалося, але він не міг примусити себе до дії.

Зненацька збагнув, чому прийшов сюди. Не ненависною справою аби прогнати демонів. Він прийшов сюди не битися.

Покарання для себе — ось чого він прагнув.

За те, ким він був.

За те, що зчепився з тим копом.

За те, що запустив ланцюжок подій, які призвели до загибелі Ко.

Оглянув натовп залитими кров'ю очима. Мало не валячись із ніг, звернув особливу увагу на одного чоловіка, який аж занадто виділявся з-поміж інших глядачів.

Вищий за решту присутніх на складі. Одягнений в американську військову форму. Єдиний білий серед юрби азіатів.

Обличчя мав довгасте, прямокутне, хиже. Кутасте, але все ж привабливе, воно дивилось на нього поглядом воїна, сталевого командира, люблячого батька.

«Ні!»

11

Із жалем і розпачем спостерігав Семюел Траутман, полковник Сил спецпризначення армії США, як чоловік, що був йому за рідного сина, дозволяє себе бити. Траутману, від вигляду саден і ран на тілі Рембо, й самому було боляче. Він настільки співпереживав йому, аж сам відчував солоний присмак гарячої крові, що стікала Рембо на губи. Від такого видива хотілося відвести очі. Бо бачити, як його найкращий випускник — а насправді наймайстерніший солдат, якого йому випадала честь знати, — відмовляється захищатися, було нестерпно. Воїн, нагороджений найвищою відзнакою батьківщини — Медаллю пошани, — як міг він відмовитися від себе самого, власної сутності і вишколу? Чому не покаже, на що здатен?

Але Траутман розумів, що не відвернеться. Не можна давати слабину, позбавляти героя єдиного шансу повернути собі самоповагу.

«Мушу дивитися, — подумав Траутман. — Хай бачить мене. Бо як тільки Рембо мене помітив, йому зробилося соромно. Він не хоче, аби я бачив, що він із собою робить».

«Якщо продовжу дивитися... Якщо він побачить, як мені бридко...»

12

Присоромлений, Рембо відвів погляд від пильних очей полковника. В ту ж таки мить удар у плече розвернув його лицем до нього.

Очі Траутмана звузились від несхвалення. Їхній погляд немов лазером випалював Рембо душу.

«Ні!»

Від потужної подачі ногою в живіт Рембо склався. Кліпаючи, провів розмитим поглядом по краплях крові, що стікала з його лоба на брудний бетон. Та навіть не дивлячись на Траутмана, він відчував зневагу в блискучих очах полковника.

Удар палицею по нирці змусив Рембо похитнутися. Від нестерпного болю він мало не впав.

Народ заревів. Та з цього шуму чітко виділявся один захриплий від злості крик:

— Джоне, хай тобі грець, зберися!

І коли хижий таєць огрів його по ребрах, Рембо розізлився.

Торік, після загибелі Ко, потік люті, яку він спустив на її вбивць, був настільки нестримний, що йому здавалося — зла в ньому не лишилось ні краплі. Він очистився помстою.

Чи то так йому здавалося, що очистився. Бо зараз він усвідомив, що лютя ніколи його не полишала. Медитація й тяжка праця лише притупили, придушили її — загнали в узду.

• • •

Далі — у повній книжці «Перша кров. Частина 3: роман».
nashaknyga.com.ua